

In vijf jaar tien koeien meer op Vlaams mpr-bedrijf Lager levenstotaal

Met een economisch jaarresultaat van 2026 euro is de Vlaamse melkkoe het afgelopen boekjaar opnieuw in productie gestegen. De winst is de kleinste ooit. Anders is de situatie voor de levensproductie. Die verkleint met ruim 300 kg tot 28.017 kg melk.

tekst **Annelies Debergh**

Sinds de introductie van het economisch jaarresultaat (ejr) in Vlaanderen vertoonde het cijfer alleen een stijgende trend. Met het afsluiten van het jongste boekjaar bij CRV – dat loopt van 1 september 2011 tot en met 31 augustus 2012 – is dat niet anders. Voor de vijfde keer op rij boeken de Vlaamse melkkoeien winst (tabel 1). Waar vorig boekjaar de grootste plus ooit werd gerealiseerd, gaat het dit keer wel om de kleinste winst: met 4 euro extra gaat het ejr van 2022 euro naar 2026 euro. In tegenstelling tot de voorbije jaren verlaagt de winst in ejr zich niet in een hogere melkplas. De melkproductie van de Vlaamse melkkoeien daalde het voorbije boekjaar tot 8317 kg melk, een verlies van 10 kg melk. Wel steeg het percentage eiwit, van 3,44% naar 3,45% eiwit, en dat alles bij een stabiel vetgehalte van 4,17% vet. Dat betekent, omgezet in kilogrammen vet en eiwit, eveneens de kleinste winst sinds de introductie van het kengetal ejr.

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde per provincie (1 september 2011-31 augustus 2012)

provincie	aant. bedr.	koeien/bedrijf	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	ejr
West-Vlaanderen	890	49	4.06	8.576	4,15	3,43	356	294	650	2075
Antwerpen	449	80	4.03	8.450	4,17	3,47	353	293	646	2066
Oost-Vlaanderen	794	54	4.05	8.199	4,19	3,45	343	283	626	2000
Limburg	229	77	4.04	8.095	4,21	3,48	341	282	623	1993
Vlaams-Brabant	106	60	4.06	7.221	4,08	3,41	295	246	541	1724
Vlaanderen 2011-'12	2.469	59	4.05	8.317	4,17	3,45	347	287	634	2026
Vlaanderen 2010-'11	2.727	57	4.06	8.327	4,17	3,44	347	286	633	2022
Vlaanderen 2009-'10	2.802	55	4.07	8.175	4,18	3,42	342	280	622	1983
Vlaanderen 2008-'09	2.961	53	4.07	8.059	4,22	3,41	340	275	615	1960
Vlaanderen 2007-'08	3.100	49	4.08	8.014	4,19	3,44	336	276	612	1953

gaande boekjaar, terwijl het vetgehalte afneemt en het eiwitgehalte stijgt. Groter is de daling voor de provincie Vlaams-Brabant. Het gemiddelde Vlaams-Brabantse bedrijf verliest 48 euro ejr. De daling zit vooral op het niveau van melkproductie, vertaald in een terugval met ruim 200 kg melk.

Weer West-Vlaanderen op kop

Een gelijkaardige vooruitgang in het rollend jaargemiddelde is niet in elke provincie gerealiseerd. De provincie West-Vlaanderen zag als enige de productiviteit van de melkkoeien toenemen met een plus van 15 euro ejr. De stijging is vooral te verklaren door hogere vet- en eiwitgehalten in de melk. Met de winst in ejr nemen de West-Vlaamse melkveebedrijven weer de voortrekkersrol onder de provincies op.

De provincie Antwerpen komt dit jaar met 2066 euro ejr op de tweede positie en daalt licht in ejr. De melkproductie van de Antwerpse melkkoeien blijft op bijna exact hetzelfde niveau als het voor-

lezen bij de indeling van de melkproductie per ras (tabel 2). Zowel de zwartbonten als de roodbonten boeken productie-winst met respectievelijk zes en dertien euro ejr. De hoogste toename in ejr komt op rekening van de witroden. De koeien van dat ras leverden afgelopen jaar twintig euro ejr meer op, een winst die met name komt door een hogere melkproductie. Opvallend is dat net als vorig jaar de roodbonten een grotere plus in ejr scoorden dan de zwartbonten. De productiviteit van de zwartbonte melkkoeien nam toe met 14 kg melk en 0,01% eiwit, met

Twintig procent in vijf jaar

Het gemiddelde Vlaamse bedrijf groeide voor de zoveelste keer op rij in aantal koeien. In het afgelopen boekjaar 2011-2012 zijn de mpr-bedrijven er gemiddeld met twee koeien op vooruitgegaan, tot het huidige totaal van 59 melkkoeien per bedrijf. De conclusie bij beschouwing van een tijdspad van vijf jaar is opvallend. Vergeleken met het boekjaar 2007-2008 zijn de mpr-bedrijven in het algemeen tien koeien meer gaan melken en zijn mpr-bedrijven daardoor met bijna twintig procent gegroeid.

De conclusie van meer koeien per mpr-bedrijf is in contrast met de evolutie van het aantal bedrijven dat aan melkproductieregistratie doet. Waar in 2007-2008 nog 3100 Vlaamse bedrijven de melkproductie van hun koeien lieten registreren, is dat aantal voor het boekjaar 2011-2012 teruggelopen tot 2469 bedrijven. Met andere woorden: terwijl het aantal koeien per mpr-bedrijf met twintig procent stijgt, neemt het aantal bedrijven in ongeveer gelijke mate af.

De stagnering in gemiddelde Vlaamse melkproductie is overigens amper af te

ras	jaar	aant. koeien	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	ejr
hf zwartbont*	2011-'12	48.297	3.06	363	10.118	4,07	3,41	412	345	757	2092
	2010-'11	49.177	3.08	363	10.104	4,10	3,40	414	344	758	2086
hf roodbont*	2011-'12	17.672	3.08	357	8.998	4,30	3,49	387	314	701	1971
	2010-'11	18.481	3.10	354	8.947	4,30	3,47	385	310	695	1958
witrood	2011-'12	495	4.01	326	5.950	4,05	3,34	241	199	440	1290
	2010-'11	494	4.02	317	5.694	4,11	3,35	234	191	425	1270

Tabel 2 – Overzicht rasgemiddelden per boekjaar (* = minimaal 50 procent hf-bloed)

naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	ejr	% droog
P. Claeyns, Zomergem	49	4.02	11.989	4,46	3,53	535	424	3081	7,6	
P. De Backer, Waarschoot	49	3.11	12.448	4,10	3,39	511	422	2971	7,1	
B. Van Nevel, Klemskerke	107	4.06	11.490	4,41	3,46	507	397	2892	6,5	
P. en S. De Muer, Lotenhulle	59	4.05	12.438	3,81	3,45	474	429	2883	6,9	
Lahousse-Zomerbloemhof lv, Elverdinge	93	4.02	11.399	4,51	3,36	514	383	2855	8,4	
G. Lemmens, Reet	95	4.00	11.287	4,27	3,51	482	396	2816	8,4	
d'Hooghe lv, Zele*	52	4.01	10.860	4,41	3,58	479	389	2795	9,6	
F. Moeyaert, Langemark	23	5.00	11.362	4,12	3,47	468	395	2762	7,0	
P. Ingels, Lembeke	39	4.08	11.549	4,04	3,36	467	388	2717	8,7	
De Brabander lv, Zomergem	114	4.11	10.893	4,29	3,48	467	379	2709	9,6	

Tabel 3 – Rollend jaargemiddelde top tien mpr-bedrijven in Vlaanderen in het mpr-jaar 2011-2012 (* = driemaal daags melken)

daarnaast een verlies van 0,03% vet. Bij roodbont is de stijging te danken aan 51 kg melk meer, een winst van 0,02% eiwit bij een stabiel vetgehalte in de melk.

Roodbontstal op kop

De prestatie van het roodbontfokbedrijf van Patrick Claeyns uit Zomergem sluit goed aan bij de eerder vermelde progressie van de roodbonten. Met 3081 euro ejr breekt het bedrijf – dat al langer tot de top tien behoort – nu de grens van 3000 euro ejr. De fokstal komt zo op de hoogste stek onder de Vlaamse mpr-bedrijven (tabel 3). Met 2971 euro scoort de stal

Tabel 4 – Ontwikkeling levensproductie van stamboekkoeien op moment van afvoer

jaar	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet + eiwit
2011-'12	28.017	4,15	3,42	1164	957	2121
2010-'11	28.325	4,17	3,41	1180	965	2145
2009-'10	28.534	4,17	3,40	1190	971	2161
2008-'09	28.303	4,15	3,41	1175	964	2139
2007-'08	27.532	4,16	3,41	1145	939	2084

Tabel 5 – Levensduur afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer (1 september 2011-31 augustus 2012)

jaar	dgn. opfok	keren gekalfd	gem. melkdgn. per tkt.	dgn. laatste lact.	productieve levensd.*	dgn. na laatste proefm.	dgn. levensd.**	kg melk/melkdag	
2011-'12	810	3,1	418	359	284	1165	33	2008	27,1
2010-'11	817	3,2	420	359	283	1192	35	2044	26,8
2009-'10	823	3,3	421	360	273	1219	37	2079	26,5
2008-'09	831	3,2	420	359	291	1226	36	2093	26,1
2007-'08	840	3,2	413	353	303	1210	37	2087	25,7

* = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monsternam

** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

van Paul De Backer uit Waarschoot een hoger gemiddelde dan vorig jaar, maar weliswaar niet genoeg om de koppositie ook dit jaar te behouden.

Claeys en De Backer zijn niet de enige Oost-Vlamingen in de top tien. Met nog vier andere provinciegenoten komt het totaal aan Oost-Vlaamse afvaardigingen op zes bedrijven uit. Dat alles naast drie West-Vlaamse bedrijven en één Antwerps bedrijf. Een vergelijking van de vijf beste bedrijven per provincie levert dit jaar twaalf keer een overlap op met de voorgaande publicatie van mpr-statistieken (tabel 7).

Bij de bedrijven met de hoogste gemiddelde levensproductie pakt Koen Stroo

uit Dudzele dit boekjaar de koppositie (tabel 6). Met 52.160 kg melk met 4,24% vet en 3,36% eiwit halen zijn twaalf afgevoerde koeien een totaal van 3961 kg vet en eiwit. De tweede plek is voor Kurt en Dirk Faes uit Meer. Hun vijftien afgevoerde koeien realiseerden een levensproductie van 51.119 kg melk met 4,06% vet en 3,37% eiwit, goed voor 3799 kg vet en eiwit.

Dalende levensproductie

Hoewel de melkproductie van de gemiddelde Vlaamse melkkoe stijgt, leeft ze niet langer (tabel 5). In vijf jaar tijd nam het aantal levensdagen af van 2087 tot 2008 dagen, dat is een verlies van 87 da-

gen of ongeveer tweeënhalve maand. De opfok van een melkkoe blijkt in dezelfde tijdspanne evenwel fors ingekort. Het cijfer gaat in vijf jaar met een maand achteruit tot 810 dagen. Niettemin is de productie per melkdag wel toegenomen na vijf boekjaren: van 25,7 kg melk tot 27,1 kg melk.

De verschillende factoren samen zorgen ervoor dat de levensproductie per melkkoe voor het tweede jaar op rij daalt (tabel 4). In 2011-2012 leverden koeien gemiddeld 28.017 kg melk met 4,15% vet en 3,42% eiwit, een verlies van ruim 300 kg melk en 24 kg vet en eiwit. Wellicht heeft dat te maken met de hogere prijzen voor afgevoerde koeien. |

Tabel 6 – Top tien bedrijven met hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogram vet en eiwit (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2011-31 augustus 2012)

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd in dagen	dagen droog	prod. dagen	kg melk/							aantal lact.
					kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	dag	
K. Stroo, Dudzele	12	2753	247	1756	52.160	4,24	3,36	2209	1752	3961	29,7	5,0
K. en D. Faes, Meer	15	2400	234	1417	51.119	4,06	3,37	2074	1725	3799	36,1	4,5
R. Agten-Bergs, Sint Huibrechts Lille	19	2443	201	1456	48.999	4,12	3,43	2018	1679	3697	33,7	4,6
Schouteten Iv, Brielen	12	2693	280	1691	47.461	4,05	3,49	1923	1658	3581	28,1	4,7
C. Cornu, Oudenburg	13	2586	221	1586	46.793	4,16	3,40	1947	1593	3540	29,5	4,7
S. Bulcke, Lampernisse	10	2746	211	1643	48.240	3,90	3,43	1880	1657	3537	29,4	4,6
M. Neyt, Oedelem	17	2507	185	1510	43.637	4,58	3,52	1997	1538	3535	28,9	3,9
P. Ingels, Lembeke	13	2284	178	1405	47.729	4,03	3,37	1921	1608	3529	34,0	3,9
B. De Craene, Bassevelde	24	2426	199	1487	46.651	4,10	3,36	1914	1565	3479	31,4	4,0
P. en S. De Muer, Lotenhulle	22	2092	166	1194	46.498	3,93	3,49	1825	1624	3449	38,9	3,5

Tabel 7 – Top vijf mpr-bedrijven voor eijr per provincie in het mpr-jaar 2011-'12 (* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

provincie	naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg		% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	% droog	% vleesprod.
				melk	melk							
Antwerpen	G. Lemmens, Reet	95	4.00	11.287	4,27	3,51	482	396	2816	8,4	0,3	
	Op't Roodt Iv, Olen **	183	3.11	11.514	4,01	3,37	462	388	2703	10,4	0,9	
	J. en M. Adriaensen, Rijkevorsel	55	4.05	10.419	4,37	3,52	456	367	2642	6,9	0,0	
	K. en D. Faes, Meer	78	4.01	10.587	4,16	3,49	441	370	2599	11,9	0,0	
	K. Goossens, Meerhout	80	4.04	10.422	4,04	3,58	421	374	2560	8,4	0,4	
Vlaams-Brabant	J. Smits, Berlaar	27	3.06	10.263	4,45	3,54	457	363	2635	6,7	13,7	
	U. Cosyns, Herne	58	4.06	10.833	4,09	3,45	443	374	2611	6,0	0,0	
	L. en F. Van Ongeval, Herne	15	4.09	9.706	4,49	3,65	435	354	2550	8,7	26,7	
	Vandevoort Iv, Rummen	39	4.03	10.138	4,10	3,52	416	357	2480	9,0	0,0	
	K. Penninck, Tollembeek	75	4.08	10.106	3,92	3,40	396	344	2357	12,1	0,0	
West-Vlaanderen	J. Van den Houde, Brussegem **	75	4.04	9.882	4,06	3,41	401	337	2353	10,7	0,0	
	B. Van Nevel, Klemsterke	107	4.06	11.490	4,41	3,46	507	397	2892	6,5	0,0	
	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	93	4.02	11.399	4,51	3,36	514	383	2855	8,4	0,0	
	F. Moeyaert, Langemark	23	5.00	11.362	4,12	3,47	468	395	2762	7,0	0,9	
	J. Dobbels, Kortemark	58	4.00	11.704	3,94	3,32	461	389	2695	12,1	4,1	
Oost-Vlaanderen	M. Descamps, Poperinge	19	4.05	10.821	4,23	3,52	458	381	2692	4,7	0,0	
	P. Claeys, Zomergem	49	4.02	11.989	4,46	3,53	535	424	3081	7,6	7,6	
	P. De Backer, Waarschoot	49	3.11	12.448	4,10	3,39	511	422	2971	7,1	0,4	
	P. en S. De Muer, Lotenhulle	59	4.05	12.438	3,81	3,45	474	429	2883	6,9	0,5	
	d'Hooghe Iv, Zele *	52	4.01	10.860	4,41	3,58	479	389	2795	9,6	0,6	
Limburg	P. Ingels, Lembeke	39	4.08	11.549	4,04	3,36	467	388	2717	8,7	10,8	
	M. Toppet, Lauw	23	4.03	10.647	4,11	3,59	437	382	2637	2,2	1,3	
	J.-P. Heggen-Vanderlinden, Teuven	88	4.05	10.568	4,19	3,53	443	373	2620	9,0	1,6	
	A. Daenen, Nerem	44	4.09	10.252	4,12	3,71	423	380	2603	7,0	0,2	
	E. Bral, Kinrooi	47	4.02	9.923	4,50	3,46	447	344	2532	11,3	2,6	
R. Agten-Bergs, Sint Huibrechts Lille	75	4.03	10.103	4,21	3,53	426	357	2514	8,0	1,9		